

Nr 261.

Av fröken **Wetterström** och fru **Boman**, *angående omprövning av vissa äldre pensioner.*

Rätten till i reglemente eller författning bestämd pension knöts vad statens anställda beträffar tidigare i regel till anställningsformen. Sålunda var det endast de på ordinarie och extraordinarie stat upptagna tjänstemännen som hade rätt till pension av i förväg bestämd storlek. De som upprätthöll arvodestjänster, anställdes mot kontrakt eller anförtrotts uppgifter som vanligen tillkomme tjänstemän utan att likväl åtnjuta fast månads- eller årslön erhöi från fall till fall pension efter beslut därom av riksdagen. När en anställd under sin fortsatta tjänst blev ordinarie eller extra-ordinarie erhöi han pension enligt gällande bestämmelser, räknat från och med dagen för den ordinarie eller extra-ordinarie anställningen. Därutöver togs emellertid i regel hänsyn till den tidigare anställningen på så sätt, att två tredjedelar av densamma betraktades såsom till pension berättigande anställningstid. Enahanda förfors beträffande tjänstemän vid av staten övertagna företag, exempelvis vid vägväsendets förstatligande, vid förvärvandet av järnvägar etc.

Att icke hela anställningstiden i statens tjänst eller den anställningstid tjänstemannen haft i övertaget företag räknades såsom pensionsberättigande anställningstid har motiverats med att den anställde icke blivit i tillfälle att erlägga den pensionsavgift som tidigare förbands med rätten till i reglemente eller författning bestämd pension. I de fall tjänstemannen trots denna inskränkning likväl erhöi full pension — vilket undantagsvis kunde inträffa — föranledde inskränkningen givetvis intet missnöje. Där avdraget ledde till en väsentlig nedsättning av pensionen torde tjänstemännen däremot tämligen allmänt ha ansett sig inte ha blivit fullt korrekt behandlade. Deras missnöje blev än mer motiverat när de, vilket ofta inträffade, kvarstod i tjänst något eller några år efter uppnådd pensionsålder. Tjänstemännen måste nämligen erlägga pensionsavgift under denna förlängda anställning men fick detta oaktat icke denna anställningstid medräknad i den till pension berättigande anställningstiden.

Vid ett försök att bedöma det berättigade i de klagomål från här åsyftade pensionärer som ofta framföres kan man icke underlåta att ifrågasätta skäligheten av den ovan nämnda nedsättningen av anställningstiden. Motiveringen att den anställde icke haft tillfälle erlägga pensionsavgift är icke hållbar, eftersom de avgifter som erlades enligt tidigare bestämmelser ingalunda utgjorde en tredjedel av de verkliga pensionskostnaderna. Följaktligen

hade — om nu över huvud taget en avkortning av den pensionsberättigande anställningstiden skulle komma i fråga — densamma bort vara vida mindre.

I framställningar till oss har ett antal pensionärer hemställt att frågan om en justering av till dem utgående pensioner skulle aktualiseras. Det får emellertid anses vara mindre tillfredsställande om pensionernas storlek omprövas allenast för pensionärer som hänvänder sig till någon av riksdagens ledamöter, medan enahanda justering för övriga pensionärer i exakt samma ställning icke kommer under övertvägande. Det synes oss därför nödvändigt, att innan någon ändring av nu utgående pensioner göres, hela detta frågekomplex göres till föremål för närmare utredning.

Med återopande av vad ovan anförts föreslå vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att här berörda problem göres till föremål för utredning och att de förslag vartill utredningen kan föranleda måtte föreläggas riksdagen snarast möjligt.

Stockholm den 27 januari 1954.

Karin Wetterström.

Märta Boman.
